

Overgang naar een vennootschap

Dit thema is zo complex dat we niet de doelstelling hebben in deze pagina's allesomvattend te zijn. Een aantal van in de bibliografie vermelde naslagwerken gaan veel dieper in op dit onderwerp.

We trachten evenwel om de belangrijkste elementen te belichten en maximaal rekening te houden met de sociale, fiscale, administratieve, boekhoudkundige en juridische aspecten.

Voor veel ondernemers komt de overgang naar een vennootschap neer op een gevoelige verbetering van de fiscale en sociale bijdragen. Een conclusie die vaak getrokken wordt, maar waarvan de toepassing in de praktijk bijzondere aandacht vraagt. De afgelopen tien jaar is het aantal voordelen immers fors afgenomen. Sommigen schakelen ook over op een vennootschapsvorm om hun privévermogen te beschermen of om hun beroepsactiviteit in de toekomst over te dragen aan een familielid. Wat de doelstelling ook is, elk voordeel heeft ook een nadeel en wie alles wil heeft op het einde van de rit vaak niets.

1. Voor- en nadelen

De voordelen van de oprichting van een vennootschap om een beroepsactiviteit uit te oefenen, hebben met deze aspecten te maken:

- scheiding van de vermogens;
- fiscaliteit;
- sociale bijdragen;
- een beter aftrekbare pensioenopbouw;
- het verschil tussen de afsluiting van de balans en het kalenderjaar;
- de voorbereiding van een overdracht in de toekomst;
- verscheidene personen kunnen administratieve functies vervullen of de taken verdelen.

De nadelen geven vaak aanleiding tot extra kosten:

- de grote moeilijkheid om verder te werken volgens het stelsel van forfaitaire belasting;
- een dubbele boekhouding voeren (behalve voor een VOF en een Comm. V. waarvan de omzet over het laatste boekjaar niet hoger is dan 500 000 EUR (of niet hoger dan 620 000 EUR voor petroleumvennootschappen));
- een bank- en vooral een kasboek bijhouden;
- de jaarrekeningen neerleggen bij de Nationale Bank (behalve voor een VOF en een Comm. V.);
- de forfaitair bepaalde voordelen van alle aard, vanuit een fiscaal en sociaal oogpunt, en het arbitraire karakter van sommige beoordelingen;
- een vennootschap aangaan met meerdere vennoten blijft vanuit menselijk oogpunt een moeilijke aangelegenheid.

2. Vennootschapsvormen

Er bestaan verschillende vennootschapsvormen. Bijgevoegd schema vermeldt de rechtspersonen naar Belgisch recht.

In deze overzichtstabel vindt u een vergelijking tussen de grootste verschillen (prijzen exclusief btw).

Natuurlijke persoon	Vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (nv, Comm. VA, bvba, cvba)	Vennootschap met onbeperkte aansprakelijkheid (Comm. V en VOF)
FORMALITEITEN ADMINISTRatieve VERPLICHTINGEN		
Geen statuten opstellen.	Statuten opstellen.	Statuten opstellen.
Geen tussenkomst notaris.	Notariële akte verplicht.	Notariële akte facultatief.
Geen minimumkapitaal.	Vol te storten kapitaal minstens 18 550 EUR voor bvba of cvba en 61 500 EUR voor nv of Comm. VA (s-bvba met een kapitaal van één euro gedurende maximaal 5 jaar).	Geen minimaal vol te storten kapitaal.
Geen te volstorten kapitaal.	Minimaal 6 200 EUR te volstorten voor een bvba (niet voor s-bvba) of cvba, 12 400 EUR voor een evba en 61 500 EUR voor nv of Comm. VA.	Geen minimaal te volstorten kapitaal.
Geen financieel plan.	Financieel plan wettelijk verplicht op 3 jaar.	Financieel plan niet wettelijk verplicht.
Geen oprichtingskosten.	Oprichtingskosten van ongeveer 1 500 EUR.	Oprichtingskosten van ongeveer 600 EUR.
Geen verplichting om maatschappelijk doel, activiteiten bekend te maken, behalve die vermeld bij de Kruispuntbank van Ondernemingen.	Verplicht om het maatschappelijk doel, de activiteiten en de wijzigingen te publiceren in het Belgisch Staatsblad en door te geven aan de Kruispuntbank van Ondernemingen.	Niet verplicht om het maatschappelijk doel en de activiteiten te publiceren, los van die welke vermeld staan bij de Kruispuntbank van Ondernemingen.
Geen verplichting om privégegevens door te geven aan de Kruispuntbank van Ondernemingen.	Alle Belgische of buitenlandse zaakvoerders moeten hun privéadres, geboorteplaats en -datum en rijksregisternummer (of gelijkwaardig) meedelen.	Alle Belgische of buitenlandse zaakvoerders moeten hun privéadres, geboortedatum en rijksregisternummer (of gelijkwaardig) meedelen.
FORMALITEITEN INZAKE BEHEER EN BOEKHOUDING		
Administratieve, juridische en boekhoudkundige formaliteiten zijn niet zo belangrijk.	Administratieve formaliteiten, juridische en boekhoudkundige verplichtingen zijn belangrijker.	Beperkte administratieve formaliteiten en juridische en boekhoudkundige verplichtingen.
Lage werkingskosten.	Jaarlijkse werkingskosten van minstens 3 000 EUR.	Jaarlijkse werkingskosten van minstens 1 800 EUR.
Vereenvoudigd beheer en boekhouding (aankoop- en verkoopboek en inventaris – De financiële transacties staan op de facturen).	Vereenvoudigd beheer en boekhouding (aankoop- en verkoopboek, financieel dagboek, inventaris, grootboek klanten, leveranciers en algemene rekeningen – jaarrekeningen).	Vereenvoudigd beheer en boekhouding (aankoop- en verkoopboek – inventaris – De financiële transacties staan op de facturen).
Geen dwingende beoordelingsregels.	De activa en passiva van de vennootschap worden beoordeeld volgens de strikte regels van het Wetboek Vennootschappen (art. 201 tot 209).	De activa en passiva van de vennootschap worden beoordeeld volgens de strikte regels van het Wetboek Vennootschappen (art. 201 tot 209).
Jaarbalans in de vorm van een resultatenrekening.	Verkorte of volledige jaarrekeningen volgens de omvang van de vennootschap.	Jaarbalans enkel mogelijk in de vorm van een resultatenrekening. Bij een vereenvoudigde boekhouding bestaat er geen balans.

Natuurlijke persoon	Vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (nv, Comm. VA, bvba, cvba)	Vennootschap met onbeperkte aansprakelijkheid (Comm. V en VOF)
Geen publicatie van de balans.	Publicatie van de jaarrekeningen bij de Balanscentrale volgens het schema van de Nationale Bank.	Geen publicatie van de jaarrekeningen bij de Balanscentrale (Tip: kapitaal wordt teruggevonden in de oprichtingsakte en de reserves in de vennootschapsbelasting).
Minder financiële visie. De kaslade of de bankrekening is geen optimale indicator voor het beheer van de activiteit.	Een dubbele boekhouding geeft een beter inzicht in de rendabiliteit en de solvabiliteit van de activiteit. De Nationale Bank geeft gratis een analyse op basis van standaardratio's. Een dubbele boekhouding laat ook toe eventueel een belastingvrije reserve aan te leggen.	Een dubbele boekhouding geeft een beter inzicht in de rendabiliteit en de solvabiliteit van de activiteit. Ze laat ook toe eventueel een belastingvrije reserve aan te leggen.
Niet van toepassing.	Het boekhoudjaar en fiscaal jaar kunnen een kalenderjaar verschillen en kunnen zich uitstrekken over een periode van minstens 6 en hoogstens 18 maanden.	Het boekhoudjaar en fiscaal jaar kunnen een kalenderjaar verschillen en kunnen zich uitstrekken over een periode van minstens 6 en hoogstens 18 maanden.
BEHEER EN VERANTWOORDELIJKHEDEN		
De bedrijfsleider is de enige baas.	Eén of meer bedrijfsleiders in een bvba of cvba – raad van bestuur van 2 of 3 personen in een nv of een Comm. VA.	Eén enkele bedrijfsleider mogelijk.
Geen managementvergadering.	Verplichte vergadering met opstelling van geschreven notulen indien meer dan één zaakvoerder.	Verplichte vergadering met geschreven notulen indien meer dan één zaakvoerder.
Geen jaarlijkse vergadering.	Verplichte jaarlijkse algemene vergadering van de vennoten of aandeelhouders.	Verplichte jaarlijkse algemene vergadering van vennoten.
Geen scheiding tussen het privévermogen en het beroepsvermogen.	Scheiding tussen de vennootschapsgoederen en het vermogen van de vennoten of aandeelhouders.	Scheiding tussen de vennootschapsgoederen en het vermogen van de vennoten of aandeelhouders.
De ondernemer is onbeperkt aansprakelijk voor de verbintenissen van zijn vennootschap voor al zijn goederen.	De vennoten of aandeelhouders zijn slechts aansprakelijk voor de schulden van de vennootschap ten belope van de kapitaalbreng.	De vennoten staan met hun volledige privévermogen in voor de schulden van de vennootschap.
Idem, ongeacht de aard van de fout.	De zaakvoerders zijn aansprakelijk ten aanzien van de vennootschap en derden in geval van een beheersfout.	De zaakvoerders zijn aansprakelijk ten aanzien van de vennootschap en derden in geval van een beheersfout.
Idem in geval van moeilijkheden.	De zaakvoerders zijn in welbepaalde gevallen hoofdelijk aansprakelijk voor de vennootschappelijke en fiscale schulden.	De zaakvoerders zijn altijd aansprakelijk voor de schulden, ook de vennootschappelijke en fiscale schulden.
Idem in geval van faillissement.	De zaakvoerders zijn in welbepaalde gevallen aansprakelijk voor de passiva in geval van een faillissement.	De zaakvoerders zijn altijd hoofdelijk aansprakelijk voor de passiva bij een faillissement.

Natuurlijke persoon	Vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (nv, Comm. VA, bvba, cvba)	Vennootschap met onbeperkte aansprakelijkheid (Comm. V en VOF)
FISCAAL		
De winsten zijn onderworpen aan de progressieve personenbelasting (PB) en het tarief ligt hoger dan de vennootschapsbelasting (Ven. B).	De winsten zijn onderworpen aan lagere en minder progressieve vennootschapsbelasting (Ven. B). Een deel van de winst onder de vennootschapsbelasting laten vallen, levert een belastingvoordeel op.	De winsten zijn onderworpen aan lagere en minder progressieve vennootschapsbelasting (Ven. B). Een deel van de winst onder de vennootschapsbelasting laten vallen, levert een belastingvoordeel op.
Niet van toepassing.	De algemene vergadering kan een tantième toekennen aan de zaakvoerder die in jaar N aftrekbaar is en in jaar N+1 belast wordt in hoofde van de zaakvoerder.	De algemene vergadering kan een tantième toekennen aan de zaakvoerder die in jaar N aftrekbaar is en in jaar N+1 belast wordt in hoofde van de zaakvoerder.
Andere belastingvoordelen zoals belastingvrijstelling voor bepaalde meerwaarden of belasting tegen een ander tarief.	Alle belastingvoordelen vormen één geheel en vallen onder hetzelfde tarief als het basistarief of het verlaagde tarief.	Alle belastingvoordelen vormen één geheel en vallen onder hetzelfde tarief als het basistarief of het verlaagde tarief.
Het privé- en beroepsgedeelte van goederen van de ondernemer voor gemengd gebruik worden altijd opgesteld op basis van het werkelijke toewijzingspercentage.	Sommige goederen voor privégebruik vormen een voordeel van alle aard en worden forfaitair belast in hoofde van de zaakvoerder.	Sommige goederen voor privégebruik vormen een voordeel van alle aard en worden forfaitair belast in hoofde van de zaakvoerder.
De fiscaal toegestane uitgaven voor een natuurlijke persoon zijn talrijker dan in een vennootschap.	Een nauwkeurige lijst met niet-toegestane uitgaven resulteert in een verplichte verwerping bij de berekening van de belastinggrondslag van de Venn. B.	Een nauwkeurige lijst met niet-toegestane uitgaven resulteert in een verplichte verwerping bij de berekening van de belastinggrondslag van de Venn. B.
De verliezen van de activiteit worden automatisch gecompenseerd met andere jaarinkomsten (ook die van de echtgenoot of wettelijke partner) en het saldo wordt overgedragen.	De verliezen van het boekjaar worden overgedragen om gecompenseerd te worden met winsten van volgende boekjaren.	De verliezen van het boekjaar worden overgedragen om gecompenseerd te worden met winsten van volgende boekjaren.
In sommige verkoopsactiviteiten aan particulieren (slager, ijsventer, textiel, café, krantenwinkel, kapper enz.) kunnen de ontvangsten forfaitair bepaald worden en moet er geen dagboek van ontvangsten worden bijgehouden.	Die mogelijkheid bestaat ook voor een bvba, maar ze worden zelden toegepast omdat het bijhouden van de ontvangsten volgens de forfaitaire methode de vennootschap niet vrijstelt van het boeken van de reële ontvangsten.	Niet van toepassing.
Beperkte aftrek van de pensioenverzekering als natuurlijke persoon.	Bijdragen voor interne pensioenvoorziening of verzekeringspremies voor individuele pensioentoezegging of groepsverzekering zijn 100 % aftrekbaar (met inachtneming van de 80 %-regel).	Bijdragen voor interne pensioenvoorziening of verzekeringspremies voor individuele pensioentoezegging of groepsverzekering zijn 100 % aftrekbaar (met inachtneming van de 80 %-regel).
Opsplitsing van het kadastraal inkomen en het krediet (kapitaal en interesten) in functie van het privé- en beroepsgedeelte van het onroerend goed waar de activiteit wordt uitgeoefend.	Mogelijkheid tot het huren van het beroepsgedeelte in de privéwoning van de zaakvoerder met inachtneming van de fiscale beperking voor het bepalen van de aftrekbare huurprijs.	Mogelijkheid tot het huren van het beroepsgedeelte in de privéwoning van de zaakvoerder met inachtneming van de fiscale beperking voor het bepalen van de aftrekbare huurprijs.

Natuurlijke persoon	Vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (nv, Comm. VA, bvba, cvba)	Vennootschap met onbeperkte aansprakelijkheid (Comm. V en VOF)
Niet van toepassing.	Het niet naleven van de fiscale wetgeving inzake informatieverstrekking over bezoldigingen, voordelen van alle aard, honoraria, commissielonen, reiskosten, terugbetalingen, geschenken ... resulteert in een bijzondere bijdrage op geheime commissielonen van 309 % op het betrokken bedrag!	Het niet naleven van de fiscale wetgeving inzake informatieverstrekking over bezoldigingen, voordelen van alle aard, honoraria, commissielonen, reiskosten, terugbetalingen, geschenken ... resulteert in een bijzondere bijdrage op geheime commissielonen van 309 % op het betrokken bedrag!
Niet van toepassing.	Sommigen gebruiken de vennootschap als middel voor fiscale optimalisatie van hun privévermogen via de ontmanteling van een onroerend goed in vruchtgebruik/blote eigendom, erfpacht- of opstalrechten, afstand van het recht van natrekking, onroerende leasing enz. Voorzichtigheid is geboden en een expert moet nagaan of elke transactie strikt wettelijk is.	Sommigen gebruiken de vennootschap als middel voor fiscale optimalisatie van hun privévermogen via de ontmanteling van een onroerend goed in vruchtgebruik/blote eigendom, erfpacht- of opstalrechten, afstand van het recht van natrekking, onroerende leasing enz. Voorzichtigheid is geboden en een expert moet nagaan of elke transactie strikt wettelijk is.
SOCIAAL		
De ondernemer valt onder het sociaal statuut van zelfstandige.	De zaakvoerders en bestuurders worden beschouwd als zelfstandigen die onder dat sociaal statuut vallen.	De zaakvoerders en bestuurders worden beschouwd als zelfstandigen die onder dat sociaal statuut vallen.
Idem.	Zijn er verscheidene zaakvoerders, dan kunnen sommigen onder strikte voorwaarden een contract van loontrekkende hebben.	Zijn er verscheidene zaakvoerders, dan kunnen sommigen onder strikte voorwaarden een contract van loontrekkende hebben.
Idem.	Vennoten die zich bezighouden met het beheer van de vennootschap en die meer dan (circa) 25 % van de deelbewijzen bezitten, vallen onder het sociaal statuut van zelfstandige werknemers.	Vennoten die zich bezighouden met het beheer van de vennootschap en die meer dan (circa) 25 % van de deelbewijzen bezitten, vallen onder het sociaal statuut van zelfstandige werknemers.
De ondernemer kan zich laten bijstaan door een helper (echtgenoot, samenwonende partner of een familielid) aan wie hij een deel van zijn maatschappelijke en fiscale winst toekent.	Niet van toepassing.	Niet van toepassing.
De sociale bijdragen van de ondernemer worden bepaald op alle belastbare inkomsten van het jaar.	De sociale bijdragen van de zaakvoerder staan los van het belastbaar inkomen van de vennootschap en worden bepaald op basis van de bezoldiging van de vennootschap aan de zaakvoerder.	De sociale bijdragen van de zaakvoerder staan los van het belastbaar inkomen van de vennootschap en worden bepaald op basis van de bezoldiging van de vennootschap aan de zaakvoerder.
Geen vaste sociale bijdrage.	Elke vennootschap moet een vaste jaarlijkse sociale bijdrage betalen. Voor 2013 bedraagt deze minstens 347,50 EUR en hoogstens 868,00 EUR naargelang van de grootte van de vennootschap.	Elke vennootschap moet een vaste jaarlijkse sociale bijdrage betalen. Voor 2013 bedraagt deze minstens 347,50 EUR en hoogstens 868,00 EUR naargelang van de grootte van de vennootschap.

Natuurlijke persoon	Vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (nv, Comm. VA, bvba, cvba)	Vennootschap met onbeperkte aansprakelijkheid (Comm. V en VOF)
FINANCIEEL		
Een eenmanszaak vergt minder kapitaal, maar de financiële mogelijkheden van een individuele ondernemer zijn beperkter.	De vennootschap heeft kapitaal nodig dat de vennoten kunnen inbrengen (in kapitaal, in obligaties of in de vorm van een lening) of derden (bankiers, investeerders, familie).	De vennootschap heeft kapitaal nodig dat de vennoten kunnen inbrengen (in kapitaal, in obligaties of in de vorm van een lening) of derden (bankiers, investeerders, familie).
Niet van toepassing.	Er kunnen kapitaalverrichtingen gebeuren (verhoging, verlaging, splitsing, fusie, inbreng in natura, inbreng van nijverheid enz.).	Kapitaalveranderingen zijn zeldzaam door de onbeperkte aansprakelijkheid van de beherende of stille vennoten.
De bank kan makkelijker lenen, met als onderpand alle goederen van de ondernemer, zowel privé als professioneel.	De bank is opletterend om geld te lenen zonder volledige dekking van haar verbintenis en/of hoofdelijke borgstelling van de zaakvoerders en hun familie.	De bank weet dat de persoonlijke privé- en beroepsgoederen van de beherende of stille vennoten in het geding zijn. Sommige banken doen ook een beroep op de borgstelling door de stille vennoten.
De individuele ondernemer heeft minder geloofwaardigheid in de publieke sector of op internationaal vlak.	Sommige vennootschapsvormen zoals de nv bieden een uitstekende economische en financiële visibiliteit bij transacties in het buitenland.	Sommige vennootschapsvormen zoals de nv bieden een uitstekende economische en financiële visibiliteit bij transacties in het buitenland.
VERMOGEN		
De eigendom en het beheer van de onderneming vormen één geheel.	De eigendom en het beheer van de vennootschap kunnen losgekoppeld worden.	De eigendom en het beheer van de vennootschap kunnen losgekoppeld worden.
Het onroerend goed voor privégebruik van de ondernemer (min. 65 %) kan beschermd worden bij notariële akte.	Het persoonlijke onroerend goed van de zaakvoerders kan beschermd worden bij notariële akte.	Het persoonlijke onroerend goed van de zaakvoerders kan beschermd worden bij notariële akte.
OVERDRACHT ACTIVITEIT		
Het bedrijf kan enkel worden overgedragen door de verkoop van het handelspand.	De overdracht kan gebeuren door verkoop van het handelsfonds of in de vorm van een verkoop van een autonoom gedeelte (universaliteit) of in de vorm van een verkoop van aandelen of deelbewijzen.	De overdracht kan gebeuren door verkoop van het handelsfonds of in de vorm van een verkoop van een autonoom gedeelte (universaliteit) of in de vorm van een verkoop van aandelen of deelbewijzen.
In de regel maakt het overlijden of de invaliditeit van de ondernemer een einde aan de activiteit. Het voortbestaan van het bedrijf is zelden verzekerd.	Het overlijden of de invaliditeit van de zaakvoerder(s) heeft een redelijke en beheersbare weerslag op de voortzetting van de activiteiten. In de statuten kan een voorlopig bewindvoerder worden aangewezen om dringende zaken af te handelen.	Het overlijden of de invaliditeit van de zaakvoerder(s) heeft een redelijke en beheersbare weerslag op de voortzetting van de activiteiten. In de statuten kan een voorlopig bewindvoerder worden aangewezen om dringende zaken af te handelen.

Natuurlijke persoon	Vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (nv, Comm. VA, bvba, cvba)	Vennootschap met onbeperkte aansprakelijkheid (Comm. V en VOF)
Belastingstelsel voortzetting mogelijk zonder belasting van de meerwaarde in geval van overdracht onder levenden of vanwege overlijden.	De meerwaarden die de vennootschap realiseert door verkoop van haar activa worden normaal belast (onder voorbehoud van herinvestering).	De meerwaarden die de vennootschap realiseert door verkoop van haar activa worden normaal belast (onder voorbehoud van herinvestering).
De meerwaarde uit de verkoop van de activiteit is afhankelijk van het geval belastbaar (progressief of afzonderlijk tarief) en er moeten sociale bijdragen op betaald worden.	De verkoop van aandelen of deelbewijzen, tenzij met speculatieve doeleinden, is onbelast en er moeten geen sociale bijdragen op betaald worden.	De verkoop van aandelen of deelbewijzen, tenzij met speculatieve doeleinden, is onbelast en er moeten geen sociale bijdragen op betaald worden.
STOPZETTING - FAILLISSEMENT		
Een failliete ondernemer mag geen nieuwe zaak starten zolang het faillissement niet is afgerond en wanneer hij de winsten uit de nieuwe activiteit aanwendt om de schulden van het faillissement af te lossen.	Het faillissement van de vennootschap belet de zaakvoerder niet om een andere vennootschap op te richten, behoudens andersluidende uitspraak door de Handelsrechtbank.	Het faillissement van de vennootschap belet de zaakvoerder niet om een andere vennootschap op te richten, behoudens andersluidende uitspraak door de Handelsrechtbank.
Een eerder faillissement dat is afgesloten, heeft geen gevolgen voor een nieuw bedrijf.	Een zaakvoerder die in de 5 jaar vóór de uitspraak van het faillissement betrokken is bij 2 andere faillissementen of vereffeningen met RSZ-schulden, is hoofdelijk aansprakelijk voor de sociale schulden van de failliete vennootschap.	Zaakvoerders of beherende vennoten zijn van ambtswege aansprakelijk voor hun persoonlijk vermogen in het geheel van de schulden van de failliete vennootschap, inclusief de sociale en fiscale schulden, zodat een solidariteitsmechanisme geen zin heeft.
Het verlenen van verschoning door de Handelsrechtbank na een persoonlijk faillissement dooft alle schulden van de ondernemer uit. Hij start met een schone lei.	Niet van toepassing voor zaakvoerders.	Niet van toepassing voor zaakvoerders.
De faillissementsverzekering biedt de zelfstandige werknemer de mogelijkheid de voordelen te genieten van een uitkering en het behoud van zijn rechten in geval van een faillissement.	De faillissementsverzekering biedt de zaakvoerder de mogelijkheid de voordelen te genieten van een uitkering en het behoud van zijn rechten in geval van een faillissement van de vennootschap.	De faillissementsverzekering biedt de zaakvoerder de mogelijkheid de voordelen te genieten van een uitkering en het behoud van zijn rechten in geval van een faillissement van de vennootschap.
Klein strafrechtelijk risico, tenzij in geval van verduistering van activa die verborgen worden gehouden voor de curator.	In geval van faillissement moet de curator binnen 5 dagen na zijn aanstelling een rapport opstellen voor de Procureur des Konings. Vaak zijn zaakvoerders bezorgd over het strafrechtelijk aspect van hun beheer (rekening-courant aan passiefzijde, verduistering activa, bevoorrechte schuldeisers, verdwijning van voorraden, privégoederen betaald door de vennootschap, misbruik van vennootschapsgoederen enz.).	In geval van faillissement moet de curator binnen 5 dagen na zijn aanstelling een rapport opstellen voor de Procureur des Konings. Vaak zijn zaakvoerders bezorgd over het strafrechtelijk aspect van hun beheer (rekening-courant aan passiefzijde, verduistering activa, bevoorrechte schuldeisers, verdwijning van voorraden, privégoederen betaald door de vennootschap, misbruik van vennootschapsgoederen enz.).

3. “Niet uit het oog verliezen!”

Door het fiscale aspect – en bijna louter hierdoor – hebben vennootschapsvormen voor kmo's echter nog mooie dagen in het verschiet. Wie veel winst maakt, heeft er alle belang bij om de overgang naar een vennootschapsvorm te bestuderen!

Een vennootschapsvorm biedt veel meer mogelijkheden om de zaakvoerders te belonen: huur, auto, interesten op leningen enz.

Voor hoge lonen kun je in het kader van een vennootschap de inkomsten spreiden in de tijd en over verschillende formules en zo de sociale bijdragen verlagen.

In een vennootschap zijn interne pensioenvoorzieningen en premies voor individuele pensioentoezeggingen of groepsverzekeringen 100 % aftrekbaar (met inachtneming van de 80 %-regel).

Overschakelen op een vennootschapsvorm zou, over het algemeen en onder voorbehoud van individuele gevallen, interessant zijn voor een zelfstandige als zijn bruto belastbaar inkomen hoger ligt dan € 75 000.

De inbreng van het klantenbestand in de vennootschap maakt mooie optimalisaties mogelijk, maar heeft ook gevolgen voor de belasting van de betrokken natuurlijke persoon. De financiële middelen van deze persoon moeten geïntegreerd worden in de analyse (betrokken bedragen, betrokken periode ...).

Voor vastgoedeigenaars kan een vennootschapsvorm een voordeel zijn. Tussen de zaakvoerder-eigenaar en de vennootschap kan een huurprijs worden afgesproken.

Het beroepsgedeelte van het privé-pand van de zaakvoerder kan verhuurd worden met inachtneming van de fiscale limiet voor de bepaling van de aftrekbare huur.

Een vennootschapsvorm biedt de algemene vergadering de mogelijkheid een tantième toe te kennen aan zaakvoerders, die in jaar N aftrekbaar is en in jaar N+1 belastbaar is in hoofde van de zaakvoerder. De spreiding in de tijd houdt dus een financieel voordeel in en kan heel interessant zijn voor bedrijfsleiders die met liquiditeitsproblemen te kampen hebben.

In tijden van crisis is het noodzakelijk middelen en inkomsten te verdelen. Een vennootschap kan de middelen van verschillende vennoten (in kapitaal, obligaties of in de vorm van een lening) of derden (bankiers, investeerders, familie) bundelen. Een vennootschapsstructuur is dan raadzaam, omdat de activiteit heel wat werkmiddelen vraagt.

Een vennootschapsvorm is raadzaam voor vooruitziende bedrijfsleiders.

Voor het stopzetten van een activiteit biedt een vennootschapsvorm namelijk onmiskenbare mogelijkheden en voordelen.

De overdracht van een vennootschap kan gebeuren door verkoop van het handelsfonds of in de vorm van een verkoop van een autonoom gedeelte (universaliteit) of in de vorm van een verkoop van aandelen of deelbewijzen.

De verkoop van aandelen of deelbewijzen, tenzij met speculatieve doeleinden, is onbelast en er moeten geen sociale bijdragen op betaald worden.

Een vennootschapsvorm is een goede keuze voor zaakvoerders die overwegen hun activiteit te verkopen, ongeacht hun leeftijd.

Hoewel je dit altijd moet relativiseren, biedt een vennootschapsvorm een sterker imago naar de buitenwereld dan een natuurlijke persoon. In sommige sectoren kan dat een rol spelen om nieuwe commerciële relaties aan te gaan of te ontwikkelen.

Niemand is onsterfelijk en dus is een vennootschapsvorm een betere garantie voor de voortzetting van de activiteit en vaak ook om de volgende generatie te beschermen.

Overlijden of invaliditeit van de zaakvoerder(s) heeft een redelijke en beheersbare weerslag op voortzetting van de activiteiten. In de statuten kan een voorlopig bewindvoerder worden aangewezen om dringende zaken af te handelen. Een sterkere structuur is dikwijls een betere garantie voor de continuïteit.

Het uitoefenen van een zelfstandige activiteit als natuurlijke persoon wint opnieuw aan belang. De verschoning van de gefailleerde gebeurt automatisch en biedt individuele ondernemers die pech hebben en te goeder trouw handelen, de kans om een faillissement op een eerbare manier te boven te komen.

Er werden sterke financiële solidariteitsmechanismen ingevoerd in geval bestuurders van vennootschappen en verenigingen hun sociale en fiscale schulden niet betalen.

Denken dat een vennootschap oprichten tot doel kan hebben om de staat met schulden op te zadelen als de zaken slecht gaan, is dus totaal misplaatst.

4. Standaarddocumenten

4.1. Belfius-diagnosetool “Overgang naar een vennootschap?”

Beantwoord enkele eenvoudige vragen en deze tool beoordeelt of een overgang naar een vennootschap een goede zaak is voor uw activiteit.

Deze diagnosetool vindt u op www.belfius.be/starters of op www.belfius.be/medical.

4.2. Clausulemodel waarmee een voorlopig bewindvoerder kan benoemd worden in de veronderstelling dat er één enkele zaakvoerder benoemd wordt door de algemene vergadering

“In de veronderstelling dat één zaakvoerder benoemd is en dat deze overlijdt of onbekwaam is om zijn mandaat uit te oefenen voor een periode van meer dan twintig werkdagen, wordt de heer X benoemd tot voorlopig bewindvoerder met alle volmachten voor het beheer en met de opdracht om binnen de maand de vennoten bijeen te roepen met het oog op de tijdelijke of definitieve vervanging van de zaakvoerder.”

4.3. Clausulemodel waarmee de positieve rekening-courant van de zaakvoerder vergoed kan worden tegen het tarief van de voordelen van alle aard zoals bepaald in de fiscale wetgeving

“Naast hun inbreng kunnen de enige vennoot of vennoten alle sommen die de vennootschap nodig zou kunnen hebben, storten of ter beschikking stellen. Deze sommen worden bijgeschreven op het credit van de rekening geopend op naam van de vennoot.

De rekeningen-courant worden vergoed tegen de referentierente die geldt op het moment van de storting en van toepassing is voor de andere leningen conform de forfaitaire beoordelingsregels van de voordelen van alle aard zoals bepaald in de fiscale wetgeving.”

5. Checklist

5.1. Opportuniteitsindicatoren

Komt een van de elementen voor in het geanalyseerde dossier, dan kan een vennootschapsstructuur verantwoord zijn.

- Noodzaak aan nieuwe werkingsmiddelen: kapitaal, materiaal, vergunning
- Hoge risico's
- Grote winsten
- Seizoensgebonden activiteit die niet gelijkloopt met het kalenderjaar
- Ouder wordende zaakvoerder
- Beoogde verkoop/overdracht

5.2. Te checken punten

5.2.1. Bij waardering en meerwaarde

- Werden de materiële en immateriële goederen beoordeeld?
 - Zijn de meerwaarden gerealiseerd en fiscaal belastbaar bij de natuurlijke persoon?
 - Wat is het belastingbedrag waarvoor een voorziening moet aangelegd worden voor de natuurlijke persoon?
 - Wordt de 4x4 limiet gerespecteerd voor de bepaling van het handelspand?
 - Omvat de prijs van de overdracht een bovenmatig gedeelte dat als abnormaal of goedgeunstig voordeel kan worden beschouwd?
 - Wordt het continuïteitsregime ingeroepen om de meerwaarden vrij te stellen? In werkelijkheid bestaan er in dit geval geen meerwaarden, aangezien de natuurlijke persoon op het gebied van fiscale rechten en plichten in de plaats treedt van de vennootschap.
- Is er een werkelijke stopzetting van de activiteit van de natuurlijke persoon om het verlaagde tarief te genieten voor de belasting van de stopzettingsmeerwaarde?
- Werden de sociale bijdragen berekend die op de stopzettingsmeerwaarde moeten betaald worden en is de persoon zich bewust van deze financiële gevolgen in de toekomst?
- Zorgen de waardering en het financieel plan voor een uitgestelde betaling van de prijs voor de overdracht?
- Staan een deel van de overdrachtprijs in verhouding tot de toekomstige elementen van de uitbating van het bedrijf (omzet, cashflow, resultaat, ebitda enz.)?

- Wordt een deel van de overdrachtsprijs geboekt op de creditzijde van de rekening-courant van de natuurlijke persoon?
- Wordt er gedacht aan een huurregime voor het klantenbestand, octrooien, licenties of andere rechten?
- Moeten er btw-herzieningen gebeuren voor goederen die niet zijn opgenomen in de overdracht van de activiteit, met name onroerende goederen?
- Zijn er werken uitgevoerd door de natuurlijke persoon, huurder van het pand waar de activiteit wordt uitgeoefend? Werden die werken door de vennootschap overgenomen met het huurrecht?

Het lenen van geld van een natuurlijke persoon aan de onderneming moet, bij ontstentenis van een speciale definitie voorzien in de fiscale wetgeving, begrepen worden als conform het gemene recht. Het is een overeenkomst waarmee de kredietgever een geldsom aan de kredietnemer geeft om die te gebruiken en waarbij laatstgenoemde verplicht is deze som terug te betalen op het afgesproken tijdstip. Overeenkomstig het belastingwetboek kan een geldlening geboekt worden op de rekening-courant van de geldschieter, maar die boeking impliceert niet noodzakelijk het bestaan van een leningovereenkomst in de zin van deze bepaling.

5.2.2. Bij oprichting van de vennootschap

- Is de activiteit van de vennootschap een burgerlijke activiteit of een handelsactiviteit?
- Zijn de oprichters zich bewust van de hoofdelijke aansprakelijkheid in de vennootschapsvormen zonder beperkte aansprakelijkheid?
- Zijn er al handelingen gesteld voor rekening van de vennootschap in oprichting?

Artikel 60 van het Wetboek Vennootschappen bepaalt dat, wie in naam van een vennootschap in oprichting en vooral eer deze rechtspersoonlijkheid heeft verkregen, in enigerlei hoedanigheid een verbintenis heeft aangegaan, persoonlijk en hoofdelijk aansprakelijk is, behalve wanneer de vennootschap werd opgericht binnen de twee jaar na het ontstaan van de verbintenis en zij die verbintenis bovendien binnen twee maanden na de neerlegging van de oprichtingsakte heeft overgenomen. In dat laatste geval wordt de verbintenis geacht van het begin af door de vennootschap te zijn aangegaan.

De overname van verbintenissen is een gewone handeling van het bestuursorgaan.

- Kiezen de oprichters voor “korte statuten” (zonder verwijzing naar de wet) of “wettelijke statuten” (die grote delen van de wet opnemen)?
De lange statuten genieten de voorkeur wanneer de oprichters willen dat de meeste onderlinge regels vermeld staan in de statuten. Zo vermijd je dat je steeds naar het Wetboek Vennootschappen moet grijpen. Verandert de wet, dan komt dat de notarissen ten goede.
- Hebben de oprichters een aandeelhoudersovereenkomst gesloten?
- Wordt er gedacht aan een uitgifte van obligaties?
- Moeten de statuten een specifiek mandaat bevatten voor een derde persoon met het oog op de inschrijving bij de Kruispuntbank van Ondernemingen, de btw, de socialeverzekeringskas enz.?
- Wordt het financieel plan van een nv, bvba of cvba opgesteld door een professionele boekhouder?
- Verantwoordt het financieel plan het maatschappelijk kapitaal van de toekomstige vennootschap in het licht van de uit te bouwen activiteit?
- Zijn oprichters van vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid zich bewust van hun aansprakelijkheid tijdens de eerste drie jaren na de oprichting (uitgezonderd voor sommige oprichters in een nv)?
- Hebben de zaakvoerders of bestuurders hun mandaat, vergoeding, duur, eventuele beperkingen als oprichter enz. aanvaard?
- Moeten er formaliteiten gebeuren voor de overdracht van rechten (huur, octrooien, licenties, handelsvergunning enz.)?
- Zijn de leveranciers op de hoogte van de oprichting van de vennootschap en van de verandering van debiteur? Aanvaardt hij dit zonder voorbehoud rekening houdend met het intuïtu personae-karakter van sommige overeenkomsten?

5.2.3. Bij inbreng

- Gebeurt de inbreng in contant geld correct door de personen die de inschrijving uitvoeren? Zo niet, moet elk voorschot aan anderen verantwoord worden.
- Heeft een bedrijfsrevisor een rapport opgesteld over de inbreng in natura of een inbreng van nijverheid? Formuleert hij in dat rapport een negatief of ongunstig oordeel of tekent hij voorbehoud aan?

Dit rapport is niet noodzakelijk wanneer de goederen al werden beoordeeld door een ander rapport dat niet ouder is dan 6 maanden, wanneer de inbreng beursgenoteerde activa betreft of wanneer de ingebrachte activa gewaardeerd worden tegen de waarde die vermeld staat in de recentste jaarrekeningen van de inbrenger en wanneer die jaarrekeningen gecontroleerd werden door de bedrijfsrevisor van wie het rapport een verklaring zonder voorbehoud bevat.

De oprichters moeten echter altijd schriftelijk verantwoorden waarom ze de inbreng in natura of van nijverheid voorstellen en waarom ze vinden dat die inbreng zinvol is voor de vennootschap en de activiteit die ze zal uitbouwen.

- Wordt de inbreng in natura of contant geld vergoed met aandelen of deelbewijzen via een rekeningschuld of beide?
- Wordt de inbreng van nijverheid vergoed met deelbewijzen (nv) of door een recht op winst, op de manier zoals bepaald door de statuten of, indien niet vermeld in de statuten, overeenkomstig artikel 30, alinea 2 van het Wetboek Vennootschappen dat zijn aandeel wordt bepaald "alsof zijn inbreng gelijk was aan die van de vennoot die het minst heeft ingebracht"?
- Wordt de inbreng in naamloze vennootschappen vergoed met winstdeelbewijzen?
- Wordt er voorzien in een quasi-inbreng?
Een rapport van de revisor over de quasi-inbreng is niet noodzakelijk wanneer de inbreng meer dan twee jaar na de oprichting van de vennootschap plaatsvindt of wanneer de waarde van de ingebrachte goederen niet meer bedraagt dan 10 % van het volgestorte kapitaal.
- Bestaat er een inbreng in genot?
Een inbreng in genot betreft een inbreng van een geldsom in de vennootschap, die het geld mag gebruiken maar wel moet terugbetalen na een eventuele ontbinding van de vennootschap, ook al zijn er niet voldoende activa na de terugbetaling van de schulden bij de vereffening. De oprichter blijft deze som dus verschuldigd bij ontbinding van de vennootschap. Toch is er een kanttekening bij dit derdenbeding. Let op en win advies in voor u deze inbreng in genot aanvaardt.

6. Bibliografie

Le passage en société, Tome 1, Emmanuel DEGREVE, 2008, Tax & Management Edition.

Le passage en société, Stéphane MERCIER, 2013, Editions Corporate Copyright.

Le passage en société, Maurice ELOY, 2009, Editions Kluwer.

Praktische steekkaarten over het vennootschapsrecht:
http://www.droitbelge.be/droit_societes.asp

Contact

cijferberopen@belfius.be